

L'ESQUEJELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1991 — Anys XXXIX
BARCELONA 23 DE FEBRER DE 1917

PERIÒDIC HUMORÍSTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims — Atrassats: 20

L'ÚLTIM MASCAROT

—Ja estem llestos del pecat... anem per la penitencia.

CRÒNICA

Torpills simbòlics

D'ENÇA del temps dels francesos, Tarragona no havia tornat a patir com aquests dies. Vaixells que creuaven davant del seu port com en els dies dels pirates, barcos que s'enfonsaven; naufragis que arribaven en quatre, en cinc, en sis barques, com si la Desgracia fes un desembarc. Semblaven tornats els dies d'En Barbarroja! La gent s'ho mirava des del passeig nomenat Balcó del Mediterrani, amb una curiositat cinematogràfica. Allò sí que era una pel·lícula! Tal vegada no fós veritat lo dels submarins i aquella empresa ianqui que va portar les carabels de Colón per a descobrir l'Amèrica a Tarragona, tornava a impressionar un «film» davant de la platja de La Pineda.

Hi ha tot un simbolisme en aquest drama marítim de Tarragona. Els pietosos catòlics hauràn pensat segurament en l'arquebisbe senyor López Peláez, l'únic bisbe francòfil de totes les Espanyes! Mentres va contenir el seu amor a França; pregant per ella en un recó del palau episcopal, Tarragona no rebia altres sorolls de la guerra que els de cada dematí portats per *La Vanguardia* i *Las Noticias*. Els submarins, sí, segurament que existien, però les platges tarragonines ho eren per a sirenes, no pas per a daufins de ferro. Si mai havien hagut naufragis, si les barques portaven sempre càrrega de peixos virolats, i no pas de carn cristiana en martiri, si els pescadors criaven panxa de tan dolça que els hi era la mar per què, senyor, per què s'havia de pensar arribés un dia en que caigués damunt de la ciutat tota la caixa de Pandora? I precisament en un diumenge, per a que el senyor arquebisbe no dubtés de que els alemanys santificaven les festes, ofereixen els imperials a la ciutat imperial un cap tallat, uns ferits, tres vaixells destruïts i cinquanta naufragis. Una mica més i els tarragonins veuen caure el cap del mariner mort en el balcó de l'arquebisbe, llençat, com un desafiament migeval, pel capità pirata.

I mireu si n'hi han de coincidències simbòliques. El pobre mariner decapitat se deia Giovanni Batista Grillo. Se deia Joan Baptista! El seu cap tenia predestinacions tràgiques com el del Precursor, i tota una Austria i tota una Alemanya ballava entorn d'ella la dansa dels set vels.

Volia el cap de Joan Baptista mariner, és a dir, el de tots els mariners que corren per la mar anunciant la bona nova de l'arribada del regne del Senyor, és a dir, de aqueixa pau fraternitària i d'aqueixa llibertat que els aliats prediquen. I aqueixa Salomé enorme i crudelíssima que's diu Alemanya, l'ha presentat a Tarragona astorada i an el seu Tetrarca eclesiàstic López Peláez.

En aquells moments, Tarragona no era la vila silenciosa que redressa davant el Mediterrani les seves runes glorioses, la Tarragona capital de província amb governador, president d'Audiència i guarnició, sinó la vella Tarraco, fillola de Roma, heredera de les tradicions llatines. Els germànics li oferien l'espectacle de la seva furia, igual que en els temps milenaris. En aquelles hores era Marsella, Gènova, Messina, la mateixa Roma, tota la «porca llatinitat». Mai un submarí haurà posat tanta rabia representativa en les seves escomeses, com el diumenge davant del port de Tarragona. Com se degueren estremir les pedres romanes, el sepulcre dels Scipions, fins els frares francesos que, amb un mètode que podríem dir escolàstic, preparen el «chartreuse» lluny de la seva França! Allò eren els barbres, els barbres que tornaven.

Fou una gran victòria germanòfila. Jo no sé com a la nit, després de comptar els morts, els ferits, els vaixells caiguts i els naufragis, no anaren els catòlics germanòfils al palau episcopal a fer esquellots al senyor arquebisbe francòfil.

PARADOX

Número

2000

Del Jardí dels humoristes

EL DOLOR AGERMANA LES ÀNIMES

Per l'andén de l'Estació de França, una fulana, jove i guapa, se passeja amunt i avall. De tant en tant s'atura, i amb el seu peu menut pica amb impaciència a terra; els seus ulls van indistinta i ràpidament del fons de la via per on ha d'arribar el tren al rellotget d'or que porta a la pulsera.

A poques passes d'ella, passejant en direcció inversa, un jove elegant, guaita també amb desfici al lluny i mou la testa significativament com volguent dir:—Diantrel... Sempre vé retrassat aqueix tren.

Tot passejant, entre altra gent que també s'espera, el fulano i la fulana se topen tot sovint; ell li fa un gest galant per a deixar-li el pas lliure, i ella ho remercia amb una tendre mirada i amb un dèbil somriure. No se saluden perquè no's conèixen, però d'una hora lluny qualsevol psicòleg endevinaría que a tots dos els lliga un sentiment, el sentiment de un mateix dolor, de una idèntica impaciència.

*
**

Finalment arriba el tren.

La màquina xiula; un xiulet perllongat, i apareix radiant de llum, entre núvols de vapor, a la volta del fons; avança magestuosa, va fent-se grossa; obertura de vàlvules, cop de frens, soroll de portelles que van obrint-se, ja és a terme, ja s'aturat.

Comencen a baixar els passatgers i es comencen a sentir les veus dels cridaires, oferint fondes i restaurants:

- «Hotel Falcón»!
- «Ambos Mundos»!
- «Continental»!
- «Oriente»!
- «Marina»!
- «España»!
- «Hotel de Europa»!
- «A càl Afarta Pobres»!

El bullici és eixordador.

La gentada va passant, passant; els carretons plens de maletes van d'aquí i d'allà, abraçades i crits de gent que fa anys que no s'han vist. El tren es va buidant de passatgers, i al cap de cinc minuts ja no queda quasi ningú; ja passen més clars, els grossos, els vells, els que van més feixucs, ara en queden vint, ara deu, ara sis, ara dos, ara un... i s'ha acabat. Tothom desfila, menos aquell fulano i aquella fulana, que, àvidament i amb el desengany al rostre, recorren totes les finestretes del tren amb una ullada de desconsol.

Res!... Ningú més!... L'últim passatger, un pobre vellellet que pateix de poagre, carregat amb un cistell i una manta, trico-traco, s'en va cap a agafar el tramvia.

El fulano i la fulana se troben casualment, l'un davant de l'altre:

—Senyora, veig que, tan vostè com jo, som víctimes de la mateixa desil·lusió.

—Ja ho pot ben dir.

—Vostè devia esperar?...

—El meu marit. I vostè?

—La meva dona.

—Veig que no arribat, pobre de mí!

—Igual me passa; ja la planyo. Ja és ben veritat alló de que el dolor agermana les ànimes...

Al sortir de l'andén, el fulano ofereix el braç a la fulana i es dirigeixen cap a la parada de cotxes de lloguer.

Un cotxer:—Pugin, senyors... ¿On van?...

El fulano:—A ca'n «Prim»!

GARDHABBA

—Veus en què acaben les grans ambicions?...
En un pilot de cendra.

A càl sastre. Un periodista bohemí està regatejant un «corte».

El periodista.—¿Setze duros, pagant-lo a plaços de dos mesos?... ¿I si li pagués al comptat rabiós?

El sastre (*trònic*).—Vaja, home, no faci xistos. Si me'l paga al comptat... li regalo.

L'HOMME FELIÇ

Una vara i una creu
fan les glories del hereu.

Cristòfol Juandó i Rafecas

Completament oblidat, en una botigueta de la Rambla del Prat, acaba de morir En Cristòfol Juandó. Quan l'època aquella de la febre d'or, En Juandó era una potencia en la Borsa de nostra ciutat; tot li sortia bé, els mils duros li sobreixien de ses butxaques, era el que en sabia més. Encara avui se parla dels vestits, dels calçats i de les joies d'ell i dels seus.

Després vingué el dalta-baix; ho donà tot i se quedà pelat com una rata. De ses grandeses no conservà sinó el berret de copa. Anava fent la viu viu quan, de sobte, tornà a sonar son nom amb motiu d'haver assegurat ell que tenia resolt el problema de la navegació aèria.

Tots recordem encara aquell barracot del carrer de Rivadeneyra on feia els seus experiments públics.

En Juandó era un partidari decidit de lo més pesat que l'aire, ell demanava motors lleugers i els fets li han vingut a donar la raó. Creiem que sa equivocació és haver volgut fer-ho tot massa al en-gròs.

Quina pena devia tenir al veure volar per sobre d'ell; al saber lo que estàn fent els aviadors de les nacions bel·ligerants.

Ha mort construint bombes de paper, aquestes bombes en les que ell mai havia vist cap principi d'aplicació pràctica i tenia raó, perquè... mireu que'ls Zeppelins!...

Descansi en pau.

Palpitacions del temps

Acostuma l'Associació Catalana d'Estudiants a donar una anyal representació teatral, en la qual els socis més coneguts i aptes fan d'actors. Aquest any han posat el *Metge per força*, d'En Molière, comedia on apareix un filòsof pedant i ridícol.

L'estudiant encarregat de semblant paper volgué donar-li un caràcter realista, tant, que cercà entre els filòsofs barcelonins un tipus a qui parodiar. En Valentí amb la seva barba no hi esqueia; En Francesc Pujols no té caricatura; el Dr. Turró tampoc. ¿A qui, doncs, imitar amb imitació que produís en l'auditori l'alegria de lo ridícol reconegut? L'estudiant va cridar un «ja està!», equivalent a un «jeureka!», i aquella nit en el coliseu «Pompeya»

feu aparició com a filòsof de Molière el conegut per «Xenius».

L'estudiant començà a exposar les seves arbitriietats filòsòfiques amb accent lleidatà, amb pronunciació de català que vol que se li conegui tornat d'Amèrica, tan ajustadament, que per tota la sala esclatà immediatament una rialla. L'estudiant no'n tingué prou, i en una escena on crida «socorrol!», començà a dir «Soc Ors! Soc Ors!», per si algú no havia entès la broma.

I tota la gentada, regionalista i suscriptora de *La Veu*, reia i aplaudia. Era la revenja contra 365 dies de Glosari.

Al cap de pocs dies, per la rúa, una disfrega, imitant an En «Xenius», anava repartint Glosaris, aquells Glosaris eternament inèdits!, que a l'últim la gent agafava una tarde de broma.

Palpitacions del temps.

Trajos de quota

A Terrassa el Carnaval està plé de sorpreses. No és que hagin aplicat als balls de disfreges les dances rítmiques d'En Llongueras, no; és que en les noies s'ha produït una mena d'habillament col·lectiu, amb el qual no havien pensat els filòsofs comunistes. Veuràn...

L'any passat acordaren les formoses senyorettes del «Círculo Egarense» fer un ball color rosa, però amb trajos mòdics, com cal en una indumentaria de diada pasatgera i turbulenta. Totes hi anaven amb vestits «bon marché», totes, menys una que comparegué plena de sedes, randes i velluts, com una reina de Saba. Les altres, ofeses, per a no resistir comparacions, deixaren de ballar, determinació que també hagué de secundar la del trajo meravella, per a no tenir d'ésser la única balladora.

Per a evitar semblants retraiments, les senyorettes del «Círculo Egarense» acordaren aquest any comprometre's a no fer en els seus trajos un gasto superior de cent pessetes, però cent pessetes sembla que encara permeten desigualtats irritants, i les senyorettes terrassenques han tornat a conjurar-se per a reprimir les seves vanitats suntuàries.

L'any que ve, en el «Círculo Egarense» se fixarà als trajos el preu, tan acreditat en les sabateries barcelonines, de 10'95 pessetes. I En Llongueras farà una glosa, assegurant que el socialisme que comença a escanyar a Europa, ha fet la seva aparició a Terrassa.

Economia germanòfila

Si un home ha de mostrar-se decidit a fomentar el comerç, l'indústria, etc., segurament ha d'ésser el secretari del Foment de la Producció Nacional. Sobre tot si aquest home se diu Graell, obsessionat per la mania econòmica.

Però arriba la nota alemanya, menaçant amb el torpedeig de tota la nostra flota. Davant d'això no hi caben teories econòmiques. Es la destrucció implacable de la riquesa. Però el senyor Graell no s'immuta.

—Senyor Graell— li diuen,—vol firmar aquesta protesta contra la nota alemanya?

No, el senyor Graell no la vol firmar. Si fós una teoria lliurecanvista, sí, firmaria, però contra la destrucció de la riquesa nacional, ell, alt economista, no firma.

I ja ningú dubta que el senyor Graell perteneix, com a bon germanòfil, als senyors que's *Foment* de la Producció Nacional.

Casaments que no són casaments

- Deu-los-guard! Es aquí a «La Intimidad»?
- Passi, passil! Què se li ofereix?
- Venia per lo de l'anunci de *La Vanguardia*... l'anunci d'aquest matí. Aquell que diu: «Señorita decente, con 30.000 duros de capital, desea casarse con joven distinguido que...»
- Sí, sí; no parli més: ja sé de quin es tracta. Així és que vostè desitja casar-se?
- Avui mateix si fos possible.
- Doncs miri, aquí la consulta costa un duro.
- Alabat sia Deu! Tampoc seré més pobre ni ric.
- Essent així amb molt gust li donaré tots els detalls. Primer de tot, nosaltres, abans de donar compte dels seus desitjos a la senyoreta a que's refereix l'anunci, necessitem informar-nos detingudament de vostè. La casa té una secció especial encarregada d'aquest servei.
- En quant a la meva conducta tinc persones molt conegudes que...
- No, no podem admetre informes parcials. Els informes tenen d'ésser adquirits per nosaltres mateixos. Això, com pot comprendre, porta el seu gast; així és, que si vostè vol que donem immediat curs a la seva petició és precis que'ns adelanti 150 pessetes.
- Trenta duros? I després?
- Després, si els informes són de la nostra satisfacció el presentarem a la senyoreta, i si aquesta el troba del seu gust...
- I si no m'hi troba?
- Ah! Allavors, com vostè comprendrà, nosaltres no podem fer-hi res.
- I els trenta duros?
- Ja li he dit que és lo que importen els gastos d'informació.
- I després no's té d'abonar cap més quantitat?
- Sí, senyor. Cal abonar la nostra comissió, o sigui el 5 per 100 sobre el capital.
- I digui'm: Aquesta senyoreta, és en realitat una noia decent, tal com diu l'anunci?
- De cent... cinquanta mil del ala, sí.
- Jo'm refereixo a decent en quant a *moralitat*, no en quant a *quantitat*.
- Tot no's pot exigir en aquest món. Ademés, recordi que «qui tot ho vol, tot ho perd»; deixi's de *minucies*: sigui pràctic, home! Trenta mil drets fan obrir l'ull.
- Mes si es tracta de una noia que... el seu passat...
- Faci's el càrrec que és viuda, home.
- Allavors jo...
- Ademés, vostè tampoc té de viure amb ella.
- Com?
- No, senyor. Ella viu amb un altre.
- Amb un altre?
- Sí, amb un que és qui li dona els 80.000 per a que's casi.
- Essent així, per què vol casar-se?
- Pel nom, home, pel nom. El que viu amb ella és casat i precisa que algú adopti tres criatures que...
- Què diu, sant cristià? Això és vergonyós!
- I doncs, que's creia, vostè? Pot-ser sí, que li donaran 30.000 duros per la seva bona cara!
- I aquests 30.000 duros els cobriria desseguida?
- No senyor. Vostè sols cobriria la renda.
- Bé, vaja, tornim el duro, que no vull més comedia. Això és un timol!

—Vagi en conte en el parlar, jove, que aquí no's tima a ningú. Si no s'hi conforma vostè ja s'hi conformarà un altre. En aquest món mai falta qui li agrada viure amb l'esquena drete... i el cap baix.

—Prou! Vostè s'ha confós! No sóc tan tonto encara! Per trenta mil duros, *pase*; però per la renda, vaja, home! Que s'ha pensat de mí? Encara tinc dignitat i sé *fer-me valdre*! Sembla mentida que un diari *sesut* com *La Vanguardia* anunciï aquests *enredos*!! —T.

A càl dentista

—Ai mare! Ja no sé quin diari agafar per a passar el rato... Mireu que'n fa d'estona que és dintre aquella de la dent... Ni que li tinguessin de posar tota una *barral*...

—No m'en par-li. Afiguri's que amb el rato que fa que ha entrat, he tingut temps d'apendre de memòria tota aquesta *historia*...

—Ja pot ben dir-ho, ja. Però... què vol que li digui... Per mí que se les entén amb el senyor Tomás... i en *contas* d'arreglar-li la dent em sembla que lo que li fa són pessigolles...

—Ah!... Te raó!... Ve't aquí perquè he vist que entrava sense tanda.

—I si dona, sí; bé prou que's veu. Uill, quina fiblada aquest dimontri de queixal! Em fa veure la padrinal!

—Que'l té corcat?

—Ai filla, què sé jo com el tinc... Però el queixal rai. El meu marit que'm trobarà el dinar per fer; això m'amoïna. Afiguri's, que de les vuit que soc fora de casa.

—Doncs miri, que ara he sentit tocar les tres.

—Les tres?... Ai Deu meu quin escàndol se m'espera. Això que'l meu home ja m'ha avisat: Lluïsa, deixa'm el menjar apunt, que ja sabs que aquell dentista va més a poc a poc que les *gàstiques*.

—Al menys ens fessin *sigatrògafos* que pot-ser ens distrauríem.

—Ca; lo que voldria que'm fessin és el dinar que ja estic sentint al meu home maleïnt-me els óssos.

—Ai, sí; quanta paciència!

—No n'haig de tenir poca per aquest ditxós caixalot que'm costa més pessetes que una *quinta*!

—Escollit... que... no ha sentit quin *ai* més fondo a dintre del quarto de les visites?... Em sembla que no era per la dent, vès.

—I que ha d'ésser, santa cristiana! No li he dit de bon principi, que... aquesta *urganda* se les entenia amb el senyor Tomás?... Per a fer-se posar una dent, cinc mesos seguits?... Vagi, dona, vagi...

—*Ojalà* que m'en pogués anar. Cregui'm que no m'estaria aquí asseguda com si esperés la processó

—Calli que'm sembla que surt...

—Què, la processó?... Ah, sí, *doña Tula*.

—(Quan li sembla que puc tornar?... —Torni quan vulgui...) —El cinc?...

—Una servidora... Ai, gracies a Deu... *Bueno*, no s'hi cansi gaire i tant de gust en conèixer-la.

—Gracies, igualment. No me'l entretindrà pas gaire, vostè, oi?

—Qüestió de poques taules.

—Que li ha de arreglar moltes peces?

—No gaires: set de dalt i quatre de baix. —V. RAFART

EL CLERGUE GERMANÓFIL.

— Dom aquest sabre, que no hi entens res. Els carlins ho feiem millor.

GLOSARI

DIMECRES DE CENDRA

Ja som a la penitència. Nosaltres podem haver pecat o no haver pecat, però a la penitència ja hi som; a tots ens hi fan ésser, si no de grat per força.

Hauràn pecat els pecadors de sempre: els arriscats que poden i volen, perquè ja és sapigut de Déu i del Diabole temptador que per a pecar se necessita voluntat i quartos.

Hauràn pecat els amics de la carn, en tots els aspectes de la mateixa: els amics de la carn de moltó o de la carn de vedella.

Hauràn pecat els nois de casa bona que mengen fort i beuen llarg; els esbogerrats que ballen i vaudevilligen; els que de obra o de pensament hagin mancat als sants preceptes.

Però ens trobem en una Quares-

ma neutral i aqueixa Quaresma no sab fer distincions entre ignocents i pecadors, ànimes pures i esperits abjectes. A tots els mortals mideix amb la mateixa mitja-cana; a tots els fa passar pel mateix adreçador. Les Quaresmes neutrals escampen cilicis, dejunis i abstinències damunt dels ignocents igual que si fossin pecadors. Es veu que, en aqueixos temps anormals, del pecat d'altri tothom ne reb les conseqüències tothom ne va gerperut.

Fixeu-vos-hi. No sembla sinó que algú tingui particular empenyo en volguer que's continui aquella cèlebre auca de «El Mundo al revés»: Durant les set setmanes de les santes missions, abans, els homes menjaven peix; ara són els peixos que's mengen els homes. I els troneres pequen i els tronats paguen els plats trencats.

Déu vulgui que d'aquí en endavant les Quaresmes no's mostrin excessivament equànimes a casa nostra. Que abans de que ens posin la cendra, ignocents i pecadors no hi haguem deixat ja els ossos.

XARAU

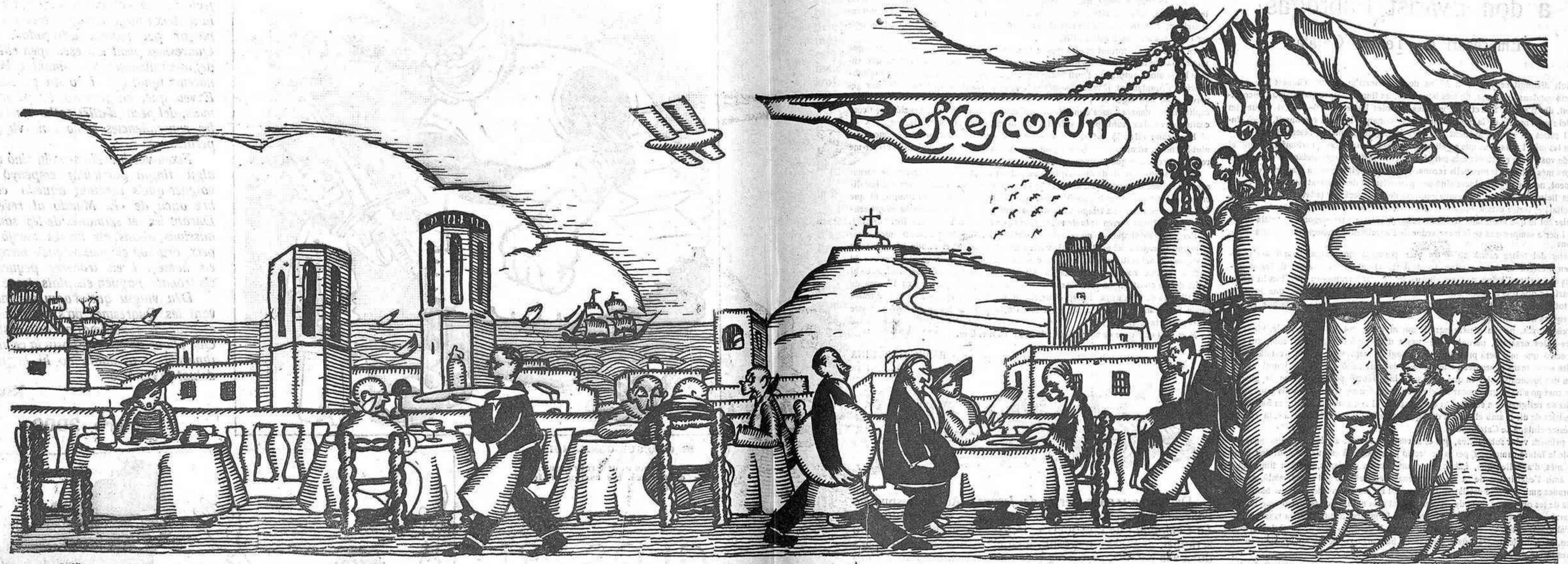
Número 2000

L'ARRIBADA DE LA QUARESMA

—I donos, mestreja!... Que s'ha descuidat el bacallà?
—Fill meu, aquest any ni bacallà ni ous.

PROJECTE DE RESTAURANT ESTIUENC

El Refrescorium

El senyor Regàs, en vista de lo bé que li ha anat convertir en taups a *gourmets* i *gourmands* fent-los menjar i beure sota terra, ha tingut una pensada que'ns consta ja està en vies de realització i que cridarà al públic tant o més que la cerveseria restaurant de la Rambla del Centre.

A l'hivern Refectorium, a l'estiu Refrescorium. El Refrescorium s'intal·larà en un terrat que tan podria ésser el de cà'l marquès de Comillas, com el de cà'n Milà i Camps. La qüestió és que sigui gran; gran i airejat.

S'hi pujarà amb ascensor excepte els qui vulguin fer exercici, els quals, pagant lo que sigui, podran pujar per l'escala. Ara, al baixar, no; la devallada serà per tobogan obligatori, cosa que farà riure molt als de dalt, als del carrer i als veïns de les cases pròximes, i sens dubte serà un gran reclam per a l'establiment.

Per a els clients que tinguin aeroplà se col·locarà una plataforma d'atterrirar que'ls permetrà caure del cel al Refrescorium i donar perfecta realització a la pensada del senyor Regàs, qui si a l'hivern ens ha convertit en taups,

com abans s'ha dit, aspira a convertir-nos en coloms en la època de les calors.

Hi hagué qui proposà que's lloguessin vestits de bany a l'entrada, però el senyor Regàs està tan convençut de la bondat i eficàcia de la frescoreta o de les frescoretes que passen pels terrats de Barcelona, que rebutjà l'idea; feu més encara: determinà prohibir que la gent mengés en mànigues de camisa, tan si era juny, com si era juliol, com si era agost.

De totes maneres, l'idea dels trajos de punt atormentà al senyor Regàs, que anava pensant: Aquí dintre hi ha quelcom; jo n'haig de treurer l'entrellat.

De sobte se donà un cop al front i digué:

—Ja't tinc.

—Què, un mosquit?—feu el comodoro Vilalta.

—No; l'idea.

—Quina idea?

—Els vestits de punt, els tapabruts.

—I ara?

—Sabs en què's transformarà, el Refrescorium, al hivern?

—Què vols que sàpiga, jo, pobre de mi.

—En Sanatorium. Farem la competència al Centre de

Natació. Els qui vulguin pendre bany de sol sense saber de nedar ni tenir-ne d'apendre, que pugin allí dalt, encara hi seràn mes a la vora, del Sol. I aixís com els d'ara geuen a la sorra, els nostres s'estiraràn sobre estores, o sobre catifes, o sobre matalassos, segons gustos i pessetes.

—Uval!

I aixís se farà. Com el lector pot comprendre, en lo tocant a la manduca tot estarà preparat perquè'ls parroquians se sentin frescos per dintre i per fóra: gelats de totes menes, truites *frappée*, escudella de la vigília, etcètera, etcètera, és lo que's trobarà a la llista.

Además s'haurà de beure molt vi, cervesa, aiguardent, lo que sigui, la qüestió és beure. Tot refresca. Al que no begui li acostaràn aigua en una palangana, i com no'n beurà, diràn qu'és rabiós i el tirarán daltabaix del tobogan.

Prohibit suar, prohibit eixugar-se, prohibit ventar-se, prohibit bufar.

El «Refrescorium» quan arribin les vetlles de sant Joan i sant Pere, es riurà de les gloriotes de Montjuic, dels restaurants de vora mar i de l'esplanada del Tibidabo. El senyor Regàs, per a adornar el seu establiment, ja té encarregades no sabem quantes aulfabregues, que ara són a dida, per a adornar el local en tan solemnes

instants. Les ufanoses plantes seràn ornat del «Refrescorium» i l'ompliràn de sa flaire portada pel ventijol de taula en taula. Els concurrents tindran dret a un brot cada un, però amb la condició de que les dones l'hauràn de dur a la boca i els homes a l'orella.

També està organitzant un concert de pianos de maneta, que diu que farà fredat, tanta fredat que solters i casats, donzelles i matrones, viudos i desgraciades s'hauràn de posar a ballar ben agafats i apretats per a entrar en calor.

Per a més diversió de la concurrència, cada nit en el cel lluirà un estel nou. Però no un estel nou d'aquests que En Comas i Solá vol fer-nos creure que descobreix mirant amb aquella ullera de l'observatori Fabra, no! Un estel visible per tothom, encara que sigui *miop* (això vol dir curt de vista), un estel que cada dia serà de diferent color i que els dijous i dissabtes serà amb cua.

Estàn en tractes amb la lluna per a que faci ganyotes a la concurrència, lo qual, de poguer-se aconseguir, tindria segurament un gros èxit.

Quan serveixin el *roast-beef*, tocarà la Tomasa.

Res, que pensant en el «Refrescorium» tots els fondistes tremolen. Afigurin-se si anirà bé.

Lletra oberta

a don Evarist Fàbregas

Empresari de Teatre Català

Molt distingit senyor meu: Abans de tot permeti'm que des d'aquest lloc, on la tradició catalana més pura, de més bona soga, ha tingut sempre palpitació i encoratjament, des d'aquest indret del cor de les Rambles barcelonines—com si diguessim des del ronyó mateix de la nostra Catalunya—donant a la meua veu humil, però sincera i plena en aquest moment de totes les significacions representatives que li donen les mils i mils veus que en ella s'hi barregen, una poixança triomfal enrondi el nom de vostè amb els elogis més purs i més, entusiastes, engarlandant-lo amb totes les flors més belles dels més bells reconcs. Vostè, distingit senyor, a l'acometre generosament, no per negoci i lucre sinó per patriotisme i desinteressat amor a la causa de les lletres catalanes, la magna empresa de fer reaccionar (adverteixi que no dic ressucitar) el teatre català, llogant el teatre «Romea» per a fer-hi temporades, sense estalviar tot lo que materialment sia necessari, s'enlaira a la categoria de català benemerit i per a sempre més se fa mereixedor de l'agraïment i respecte de tots els bons catalans.

L'afer del teatre català no és un afer personal que pugui mantindre's reclus en l'esfera de les activitats particulars, vivint sa vida aïllat de les palpitations que agiten l'ànima de les multituds. És un afer nacional en que tots hi tenim una part; en que tots hi tenim un interès; és una qüestió tan pública que precisament tot l'avenir de Catalunya es tanca pot-ser en aquesta paraula eterna que ha dit i que encara ha de dir el teatre.

Així, doncs, no ha d'estranyar-li, que un qualsevol, jo, per exemple, vingui a rompre-li les oracions, perquè vostè—usant d'un perfectíssim dret i complint una bella acció que mai serà prou alabada—s'hagi fet empresari de teatre català. Vostè posa les seves mans generoses i magnànimes damunt de lo que és patrimoni nacional, en uns moments únics en que de la seva intervenció pot devenir-ne la gloria. I així com no s'ha pogut oposar a l'elogi de que li fan avinentesa tots els bons catalans, ha de resignar-se a escoltar lo que, respecte al seu generós intent, m'han vingut desitjos de dir-li amb el mateix dret que donaria a qualsevol altre la sola condició d'ésser ciutadà de Catalunya.

La primera valor substantiva, que és al ensemps la nostra més gran esperança, enfront de la futura campanya, per sa protecció possible, està en que no sigui una campanya més, d'aquelles que, àdhuc estrenant-se obres catalanes, poc han tingut que veure amb l'enaltiment de la nostra escena. Cal treballar pel teatre català, no fer temporades amb el teatre català; vull dir que cal fer les coses—deixant de banda la vigoria de les obres que resta de responsabilitat dels autors—de tal falsó que el teatre marxi administrat i dirigit amb totes les fermances d'èxit. D'altra manera, senyor Fàbregas, el fracàs—si esdevenia, lo que no li desitjo—seria de vostè i dels [qui l'ajuden, però no del teatre català. Perquè hi han maneres de fer que porten en sí mateixes la raó dels fracassos.

El teatre és de mena tan especial i particularíssima que vostè no s'ha d'ofendre de que el posin sobre avís juvenets que ni són autors, àdhuc l'intel·ligència en vostè reconeguda. Precisament el no ésser autor és un aventatge. No són precisament els autors els que hi veuen més clar en lo que es refereix a la marxa de la temporada. Vostè haurà sentit a parlar del «Sindicat», oi? Doncs no en parlem més. Un autor té, ha de tenir necessàriament com a tal autor punts de vista personals que voldrà mantenir amb un noble afany plè d'apassionament.

Per aquestes raons—i som al primer punt que volia tractar—mal aconsellat aniria donant la direcció a un autor. A més de posar-lo an ell en el cas—que la més rudimentaria delicadesa exigiria—de no estrenar, privant-nos a tots de l'interès i qui sab si de la meravella de ses obres, es crearia—a lo llarg de la temporada una difícilíssima situació, generadora de suspicacions, raons, males-volences, etc., en que res hi guanyarien ni ell, ni vostè ni el teatre.

En la qüestió epital—fixi's que dic capital—que és la formació d'aquesta esplèndida companyia que reunint els valiosos elements dispersos pot fer-se, toparà també l'autor-director—i més si, tot essent humil, s'ha cregut ofès moltes vegades—amb les dificultats invencibles que les seves particulars opinions—que a voltes obrien a la seva manera de veure el teatre—aixecarien qui sab si contra els mateixos interessos de tots. Així, vostè faria mal de creure—encara que ho digui un autor-director—que ell d'una sabata i bastó en fa un actor, si ho diu tot menyspreuant els oferiments magnífics d'aquells que són pel públic—fixi's que dic pel públic—els més indiscutibles prestigis entre la valua nombrosa dels nostres actors. Vostè faria malament de seguir aconsellant-se amb un home que li digués i que li fés això, perquè seria en ell i en vostè prova de que no saben aon van i de que la seva Empresa, tot havent-la somnada magnífica i tenint a la mà els elements per a que ho fós, seria migrada i desdixada. Fugi, doncs, d'aquests humils prejudicis i al contractar la companyia pensi en el teatre català, que el fan els autors que creuen en els actors i per a ells escriuen i el públic, que creu en la valua dels que ell mateix ha sancionat.

I un cop formada la companyia, en que no volem tampoc excloure els bastons i les sabates, si hi han caps i berrets, no li dongui, senyor Fàbregas, masses directors. El teatre—ho ha demostrat una llarga experiència—necessita una direcció única, enèrgica, intel·ligent. Res de vacil·lacions de criteri, res de contra-ordres i de excessives consultes. Això és tan clar que em resisteixo a creure lo que es va dient de

que s'ha pensat en directors d'això i d'allò i fins en corrector d'estil. No, admirable senyor Fàbregas; d'això deu fugir-ne com del foc. Altra cosa seria malmetre inútils cabals que més profit faràn a tots—en primer lloc a vostè—esmersats en l'esplendor i bona cura de l'escena.

I un cop obert el teatre, que ho sigui per a tots. Que totes les tendències, totes les maneres, tots els estils hi càpiguen. Que no regeixi el temple un sacerdot intranzigent. *Siguin humils!* De tots els que haurà sentit aquests dies, aquest és pot-ser l'únic consell que li cal recollir.

Si fa les coses inspirant-se en aquest criteri que no li dic perquè és el meu—que no tindria cap transcendència—sinó perquè és el del sentit comú (i adverteixi que encara hi ha molts autors que tenen sentit comú) pot després demanar, si vol, una subvenció a l'Ajuntament. Davant d'aquestes falagueres realitats aquest sabria ésser generós, com han sigut els barcelonins, per a no recordar que encara no ha sigut explicada la manera com s'esmersaren uns cabals que com a subvenció foren concedits de la Caixa Municipal al «Sindicat d'autors», de xiroia memoria.

En resum: direcció única, si pot ésser no d'autor, res d'improvitzar actors, tenint-los bons, administració intel·ligent, ample criteri... I per avui no vull fer-me ressò d'altres coses que es diuen.

Però—sento haver-li de dir—sàpiga que pot-ser un altre dia n'hauré de tornar a parlar. Jo sóc d'aquells que, malgrat no em contestin, insisteixo. I ara cal insistir en que si les coses es fan bojament, sense sentit comú, sense tenir en compte lo que és i lo que deu ésser una temporada empresa amb aquestes condicions *la responsabilitat i el fracàs serien sols de vostè i dels que l'haguessin aconsellat i ajudat.*

Perquè això sí que és necessari fer-ho ressaltar. Amb la espectacularitat i amb el reclam que a l'entorn del noble gest de vostè s'han de produir, el públic hi barrejarà la virtualitat del teatre català. I segons com es facin les coses, amb el fracàs no hi tindria res que veure el teatre català. Això, senyor Fàbregas, és essencial. Això hi tenim dret a constatar-ho tots. Ens hi va més que la riquesa. Ens hi va l'ànima de tots: l'ànima de Catalunya. I després no els hi valdria cantar les absoltes al teatre català. Serien uns senyors fracassats que haurien fet mal a un fantasma. Però el nostre teatre n'hauria estat molt lluny.

M'és grat oferir-me de vostè atent, afm. s. s. q. l. e. l. m.

RAFEL MARQUINA

DEL VIURE ALEGRE, per J. de Jespus.—An En Jespus no l'havem de presentar, que prou, conegut és dels llegidors de *La Campana* i de *L'Esquella*. Pot-ser no és encara—ni ho serà mai, ni ganes—un estilista en el patumesc sentit que's dona a la paraula, però ningú ens negarà que és inconfundible tan de fons com de forma en el gènere de literatura que ve conreuant des de fa molts anys, i que s'ha fet séu, ben séu, un dels aspectes de la novela podem ben dir nou o desconegut a Catalunya, no per falta de lectors precisament, sinó per manca d'obres. Ens referim al gènere lleuger, alegre i galant, a que tan aficionats són els escriptors francesos i fins alguns de castellans. Els novel·listes, els contistes catalans, mort en Vilanova i quasi retirat l'Enric de Fuentes, han pecat sempre de transcendentalisme o d'ensopiment, de ruralisme o de cèbes romàntiques. En Jespus pren quasi sempre per tema la dona, font de tota mena d'inspiracions, però les seves dones no són d'ensomni sinó de carn i ossos; dones frèvols, vulgars, pecadores amb ànima baixa, moltes d'elles, però amb molta quantitat d'ànima; dones que ha vist i que... pot-ser ha tocat—per què no dir-ho?—i que per aquesta raó li resulten veritables retrats de dona, figures humanes amb el relleu de la més perfecta psicologia.

Aqueix llibre *Del viure alegre* és això: una *Galeria* de retrats de dones dedicades a l'ofici d'estimar, que's venen el còs i que donen l'ànima al diable per a disfrutar de la vida mentres els dura la bellesa i la joventut. Ara, al voltant d'aquestes siluetes protagonistes, imaginin-se uns arguments interessantíssims; un ambient essencialment català, barceloní, tot lo més amb ínfimes reminiscències igualadines, unes descripcions justes i uns diàlegs correctes; i es faràn càrrec de lo divertides i amables que poden ésser aqueixes noveletes curtes, cada una de les quals té prou intensitat per a transformar-se en una bona novela, en un gran drama o en tres mil metres de pel·lícula.

Respecte a la forma, el llegidor no ignorarà com les gasta el nostre Jespus; el seu llenguatge es un llenguatge fàcil i natural, clar i sobri, pintoresc i fluid; la seva prosa sempre va al gra; ni paragrafs buids, ni llampantes descripcions, ni pretenciosos conceptes; això no vol dir que de tan en tan no'ns delecti amb poètiques imatges o amb enlairades espurnes del més pur sentimentalisme; per alguna cosa començà l'autor escrivint versos. Sinó, que, al revés dels Trigós i Beldas, la materia relliscosa a que ha estat sempre aficionat, ell la tracta amb discreció i amb noblesa. Es un escriptor verista, però mai pornogràfic; ell se complau a voltes en conduir al llegidor pel corriol de les baixes passions del sensualisme, però sempre el deixa en l'iniciament i en la mes prudent de les reserves.

Estem esperant l'obra grossa, la novela. El dia que en Jespus se determini a escriure la novela magna que pot molt ben fer, hi haurà empentes a les llibreríes.

La presentació del llibre, molt escaient i molt simpàtica, fa honor a la casa López, mal ens està el dir-ho.

Jocs Florals del Poble Nou (1916)—La simpàtica societat «La Alianza» del Poble Nou, ha tingut la bona pensada d'aplegar en un elegant volum tots els treballs premiats o llegits en el darrer certàmen literari per ella organitzat. Resulta un bellíssim i interessant recull que tots els que assistiren a la susdita festa voldran adquirir com excel·lent recordatori, qual importància regoneixeràn fins els que no tingueren aquella sort, i hauràn de convenir en que's tracta de una esplèndida manifestació de cultura.

Fullejant les duescentes planes de que consta el volum, atapeït de composicions en prosa i en vers, discursos i memoríes, un hom no pot menys d'aplaudir als organitzadors dels Jocs Florals del Poble Nou, que tant brillantment portaren a cap la festa literaria i encoratjar-los per a que, deixant-se d'altres manifestacions de solaz i regocijo que de vegades resultarien perniciososes i anticatalanes, persisteixin en el gloriós camí de educar al poble.

Ahl... en el llibre hi ha un pòrtic que no pot ésser més gentil: el retrat de la Reina de la festa; i que és guapa, que constil...

SEPT SCIENCIES

S'alça la cortina de l'escenari i poguent-vos trobar davant de una graciosa comedia amb solta vos trobeu davant de un aparador de xistos desencaixats: un criat que'ls autors han volgut que's digués *Domingo* i que tingués el gènit divertit per a que en un moment donat un altre personatge pogués exclamar—«¡Hombre, qué Domingo más festivo!»; dos tipus que han batejat amb els noms de *Primo* i *Segundo* al sol objecte de fer amb ells catorze jocs de paraules; un frescalis que a Ilo-Ilo (Filipines) havia posat una sedería i li anà malament el negoci perquè els paquets que enviava a Europa deien «sedas de Ilo-Ilo»... i es clar, no en venia cap, etc. etc. Això és la darrera «astracanada» dels senyors Álvarez i Muñoz Seca, estrenada darrerament al «Romea» amb el títol de *El último bravo*; un seguit de escenes grotesques, inversemblables la major part, encaminades totes elles, no a donar el degut relleu a l'acció, sinó a preparar les dotzenes d'acudits més o menys ben encepogats de que està atapeït el llibre. Que això és enginy, no hi ha dubte; però havem de convenir que és un enginy malaguanyat, més digne d'un *Novejarque* confeccionador de jeroglífics trenca-closcaires que de uns autors dramàtics amb pretencions.

I fixeuvos que havem començat dient «poguent-vos trobar davant d'una graciosa comedia amb solta»; perquè, en aquesta ocasió ha sigut una veritable llàstima sacrificar al *retruécano* un argument originalíssim i plè de novetat i situacions còmiques a les quals no calia afegir-hi res més. Amb la sal d'un

diàleg correcte i lleuger n'hi havia ben bé prou; però els cuiners hi han abocat tot el pebre del seu descabellat vocabulari de recargolaments lingüístics, i, naturalment, per a segons quins gourmets el guisat no està al punt que deuria estar. No volem dir amb això que *El último bravo* sigui un plat d'aquells que's deixen perquè no's poden menjar; molt al contrari; es una salsa que s'hi pot sucra pa. Ademés, mentres abundin els paladars estragats, fan bé, els cuiners, de gastar *especies* fortes. Què pot succeir?... que una dispepsia aguda s'apoderi del nostre públic? Per això hi ha l'«Estómago Artificial» i els «litinés» i les purgues. En Puga, molt bé.

—Al «Español» s'ha estrenat un vodevil dels que amb molt bon sentit de Comptaduría, l'amic Villamore anomena «grandiosos». Es titula *La boca del llop* i és original de dos primers espases de cartell: l'Hennequin i en Bilhaud, que ja quasi ens són familiars per ésser els autors de les famoses «*Pastilles-Hercules*» i de tants i tants altres vodevils de gran renom. La trassa extraordinària, excepcional, dels autors, se descobreix d'una hora lluny ja en les primeres escenes, i això que el primer acte s'escorre plàcidament, sense *trucos* ni grans efectes de caricatura, car sembla més aviat un acte de comedia, amb la desventatge de tenir un final excessivament fred. Però el segon val per tots; i ja se sab que aquest, en les obres d'aqueix gènere, és sempre el plat fort. El segon és un va-i-tot de gracia picaresca; i en ell hi han abocat tal quantitat de enginy; les situacions còmiques ben trobades hi són en tan

—No, en Joanot, no. Aquest any no m'he disfreçat.

—Ah, no?... Jo'm pensava que encara ho anava.

gran nombre, que'ns atreviríem a dir que és un dels actes més graciosos i més ben construïts que havem vist al «Espanol». I el tercer, consagrat al desenllaç, deixa també convençuts als *morenos* que no paren de riure i de celebrar les mil ocurrences a que dona ocasió aquella mania de les dones a ficar-se... a la boca del llop.

Devem fer constar amb simpatia que aquest cop el traductor senyor Moliner ha estat encertadíssim, havent fet tasca pulcra i acurada en el diàleg, sense recórrer mai a la grolleria. I creiem sincerament que hauria d'ésser sempre aixís; com més fi i atenuat, com més distingit i més elagant se faci el vodevil, més èxit tindrà. Per alguna cosa són obres que's porten l'oli i la sal a carretades. Tots bé, i més que tots, En Martínez i l'Aymerich.

—Ahir, dijous, degué tenir lloc al «Victoria» el benefici de la simpàtica Enriqueta Torres, I, tot esperant altres novetats anunciades, com la pròxima estrena de *Els Regordons*, donarem una alegria als llegidors fent-los saber els admirables projectes que hi ha per a que el decorat i el vestuari de la gran obra de espectacle d'En Rusiñol *L'auca del senyor Esteve*, siga lo que té de ésser: una meravella de presentació: Prenguin nota solament d'això: dues decoracions de En Maurici Vilomara: (La botiga del senyor Esteve i El Jardí del General); dues d'En Salvadoret Alarma: (la de la Fonda i la de la Muntanya Pelada) i dues de l'Olaguer Junyent (Un carrer del barri de Ribera i un interior) Ademés el propi Junyent s'ha encarregat de dibuixar els figurins, que passen de cent. Ara diguin-me si amb tots aqueixos elements no hi ha q e esperar un èxit i dels grosos. Així sía.

Carnavall... Els nostres *sportmen* són joves i com a joves són bon xic *corridos*. Això vol dir que'ls agraden les dones maques, el ball, la *juerga* econòmica i la gresca intensiva.

Això també vol dir una altra cosa. Vol dir que en temps de Carnaval i amb joves com els nostres deportius no busqueu coses interessants en sport. Tot l'interès està concentrat en *aquella* xicoteta que no's volia treure la careta perquè era un *lloro*, en aquella altra que se la va treure massa depressa i després no se la podien treure de sobre,... etc., etc.

De manera que ens trobem en un veritable compromís per a omplir aquestes quartilles. Sòrt que'ls del futbol sempre actuals, ens donen tema. I quin tema!

Afigurin-se que al camp del *Espana* havien de jugar aquest club i l'*Uni* el primer partit de Campionat, segona serie, i afigurin-se que'ls estudiants no's presentaren perquè—cosa natural—no'ls tocava allí sinó al seu camp, ja que'l primer partit de la primera serie el jogaren en el camp del club roig.

EMIGRANTS

— I què hi aneu a fer a França?

— Lo que no'ns deixeu fer aquí: menjar.

En vista de lo qual, el públic demanà els tres rals y no volgué més comedia. Conseqüències de fer les coses amb els peus, a lo que són molt aficionats els directors de certs clubs que's diuen serios.

Després vingué l'Uni perquè li digueren que baixés al camp de davant del Clínic, discutiren i acordaren jugar un partit d'entrenament per a matar l'estona. El públic continuà discutint si eren vàlids els punts o no eren vàlids, si's tornaria a jugar el partit o no.

Nosaltres ens retiràrem fent una afirmació: el partit deu tornar a jugar-se, i en el camp de l'Uni. Es lo llògic, lo equitatiu i lo reglamentari. I convé que la Federació en aquestes coses s'hi fiqui, perquè sinó semblarà un joc de criatures, i el públic dirà allò de: qui amb criatures se fica... etc., etc., i els engegarà a dida.

Prou. Anem al camp del Barcelona. Partit en família. El primer equip contra el reserva. Bonic partit. Tots dos bàndols, amistosament, fan lo que poden per a marcar goals. Els homenatjats Ozores i Bell són els que ho fan pitjor. Resultat: 4 a 1 a favor dels del primer equip.

A darrera hora es veu que'l referé senyor Tudó ha perdut el relloje i'l partit s'allarga massa. El públic salta. En Bru es retira perquè ja ha passat l'hora, i'ls del reserva, que volen fer un altre goal, se troben amb En Costa que fa de porter i ho xafa molt bé. Xoca-la noi!

Toquen el xiulet i pleguem.

A Sans l'Espanol i l'Inter jogaren també de Campionat. Resultà un empat a 1 goal. Decididament aquests xicots del Espanol estan en decadencia. Ho sentim per ells.

— Al C. N. Atlètic, com cada any, feren una festa acuàtic-carnavalesca.

Si volen escoltar un consell d'amic, no ho facin més aixó. Es posen en ridícol i ens hi posen a tots els deportius. Deixin les moxigangues i el Llapissera per a les empreses de les plaques de braus.

El sport és quelcom més seriós i més digne de lo que's pensen aquests senyors nedadors que s'han empenyat cada any en fer-nos riure i que més aviat ens fan plorar.

Au!

Hip

ESQUELLOTS

Amb motiu de la pluja intensiva amb que els angelets que's pixen ens han obsequiat aqueixos dies, els carrers de la Reforma s'posaren intransitables.

Tot el fang sortit d'allí s'escampà per Barcelona; un fang que durarà dies, un fang que'ns arribarà al coll si algú no hi posa remei; un fang neutralista, més que neutralista, germanòfil.

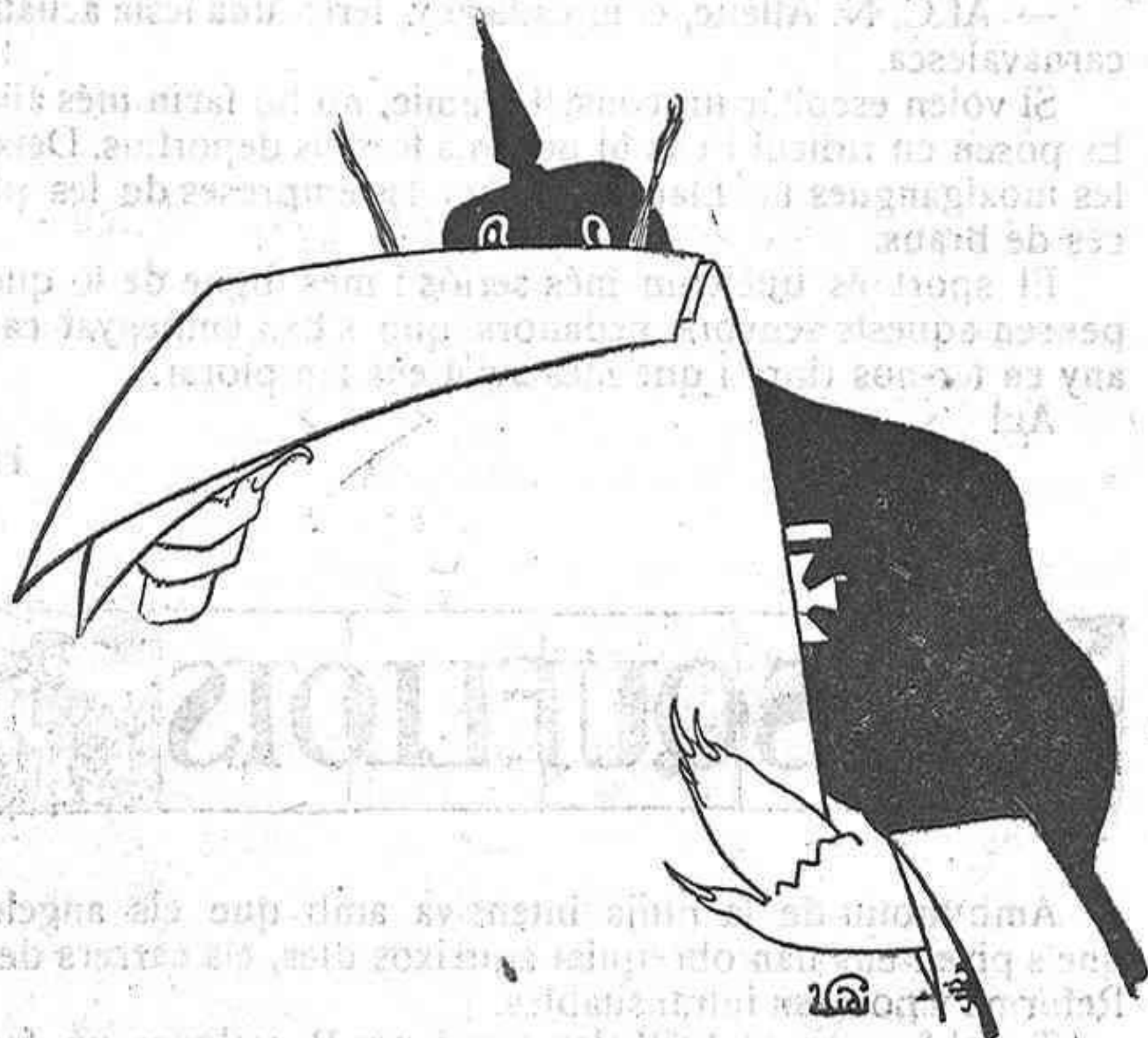
Ja ho iniciarem al començar la guerra:

A nosaltres la pau ens trobarà enfangats.

BL FANTASMA DE L'ABSTINENCIA

—Aparte, sombra fúgida!

—Una altra ofensiva dels al·lats?... Això vol dir que malgrat la Quaresma restarà oberta la «Gran Carníceria».

Un dels mascarots que cridaren més l'atenció a la Rua fou un tranquil disfreçat de comte de Romanones.

Els que tingueren ocasió de veure'l diuen que era coix de debò i que s'hí semblava molt.

Pot-ser era ell mateix?

Oh, ja és tranquil per fer-ho, ja!

El diumenge de Carnestoltes va arribar a Barcelona el príncep don Felip de Borbón.

Carai, home!...

Podia haver-se arribat a la Rua.

Tanta falta que hi feia!

La Comissió consistorial per a l'embelliment de Barcelona proposa destinar quatre mil·lions de pessetes per a un Palau Reial.

I això és embellir Barcelona?

Nosaltres creiem tot lo contrari: això seria enlletgir-la.

Un guardia de seguretat, que's diu Liñán, va trobar mil peles en metàl·lic i les entregà tot seguit al seus quefes.

Mal fet, home.

Pel sou que li donen, valia més que se les hagués quedades.

O que les hagués enviades a la viuda de aquell altre guardia que va deixar vuit criatures.

Però... donar-les al quefe?... Mail

Tot-hom està conforme en que aquest Carnestoltes ha sigut bastant menys lluit que el dels dos anys anteriors.

Passat de tres carros guarnits, lo demés estava tot prenyat d'ensopiment i de mala sombra.

Es que no ho volen entendre: per a fer pa, lo primer que cal tenir és farina.

I en aqueix cas la farina és la satisfacció popular, el goig

i el bon humor de les multituds que no existeixen, per més que s'hi empenyin tots els regidors i totes les «Atraccions de Forasters».

Davant de Tarragona, uns submarins austriacs han enfonsat tres vaixells mercants.

El Govern no s'ha intranquilitzat gens, perquè els tals vaixells no eren espanyols.

Heu's-aquí un egoïsme passador.

Lo sensible i dolorós és que, encara que haguessin estat espanyols, el Govern no hauria pogut tenir el dret d'intranquilitzar-se.

Això és lo esglaiador!

El mateix diumenge de Carnestoltes varen tenir lloc a Barcelona els sorteigs dels joves que entraven en quinta.

Heu's-aquí una cosa que els regidors del nostre Municipi no varen tenir en compte.

Els vinga trompetejar l'alegría del Carnaval, i d'altra banda, centenars i centenars de famílies vinga intranquilitzar-se i vinga plorar.

¿No us sembla que el dia que esteu pensant que un fill o un germà tindrà número baix i haurà d'anar a soldat, és el dia menys indicat per a fer broma, senyors regidors de la gatzara contínua?

NOTES DE CASA:

El notable dibuixant i pintor A. Cardunets ens convidà a visitar l'exposició d'obres que ha obert en el «Círculo Artístico».

Les pintures i dibuixos amb color són molt celebrats i representen un avenç notabilíssim en la seva carrera artística.

—Igualment hem rebut una tarja de convidat pel gran concert popular que, organitzat pel «Círcol de Sans» tindrà lloc diumenge vinent, dia 28.

A tots, grans mercès.

Com més anem menos valem.

Tothom sab que, no fa gaire, el Govern va restringir notablement la línia de vapors de Barcelona a Manila. Els quatre barcos que mensualment anaven abans a Filipines s'havien reduït a un.

Doncs bé, ara, amb motiu de la menaça dels submarins germànics, el servei de la «Trasatlàntica» cap aquelles illes s'ha suprimit per complert.

Olé por los valientes!

I pensar que fa pocs dies el rei va dir que Espanya seria aviat l'Espanya de Carles V,... aquella Espanya pels dominis de la qual no's veia mai pondre's el soll!...

Ja hi anem pel camí, ja!...

En Palaudaries s'adona que li fa mal l'esquena i que tot sovint se sent atacat de una tos molt forta.

Se determina a anar a càl metge.

El doctor, després de inspeccionar-lo:

—Amic meu, això és més greu de lo que sembla a primera vista.

—Que diu aral!

—Vosté ha agafat una tisi galopant.

—I no podria posar-me-la al trot?

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA D.^R. GRAU

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vias urinarias
Oñlloos nefrítloos
Reuma articular
Nefritis
Tífus
Gota

UROMETINA
LAMBIOTTE HERMANOS
Sintomas: Uropiropina - Hexametileno tetramina Formina

PÍDASE folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
Agto. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

GUILLERMO PATTBERG
Importador de Maquinaria de toda clase, Hierro, etc. :: Fabricante de Guarniciones para Oardas
Teléfono 634 - Direc. tel.: Pattberg Cortes, 649, ent.º BARCELONA

PÍDASE EN TODAS PARTES

LICOR BREA MÚNERA
CONTRA
-CATARROS
-TOSES-BRONQUITIS
-EXPECTORACIONES
-ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRÒNIC
i evitar les seves fatals conseqüencies és el
LAXOL AMARGÓS

Precís regulador de les funcions gastro-intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Probeu-lo i vos en convencereu
De venda en les principals farmacies

BAZAR
DE LA
UNIÓ
Unió, 3. - BARCELONA

ÚTILS PER A ESCRIPTORI
:: TINTES SUPERIORS ::

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar n.º 2
TELÉFONO 4115

Obra nueva

LEON DUGUIT

Las transformaciones del Derecho Público

Traducción con estudio preliminar de ADOLFO POSADA

Un tomo en 8.º

Pesetas 4

Acaba de sortir

CARLES COSTAS ÁLVAREZ

:-: LABOR FEDERALISTA
ÉS TASCA DE GERMANOR

Pesetes 0'50

NOVEDAD

EL ARTE EN ESPAÑA

N.º 13

CIUDAD RODRIGO

Pesetas 1'50

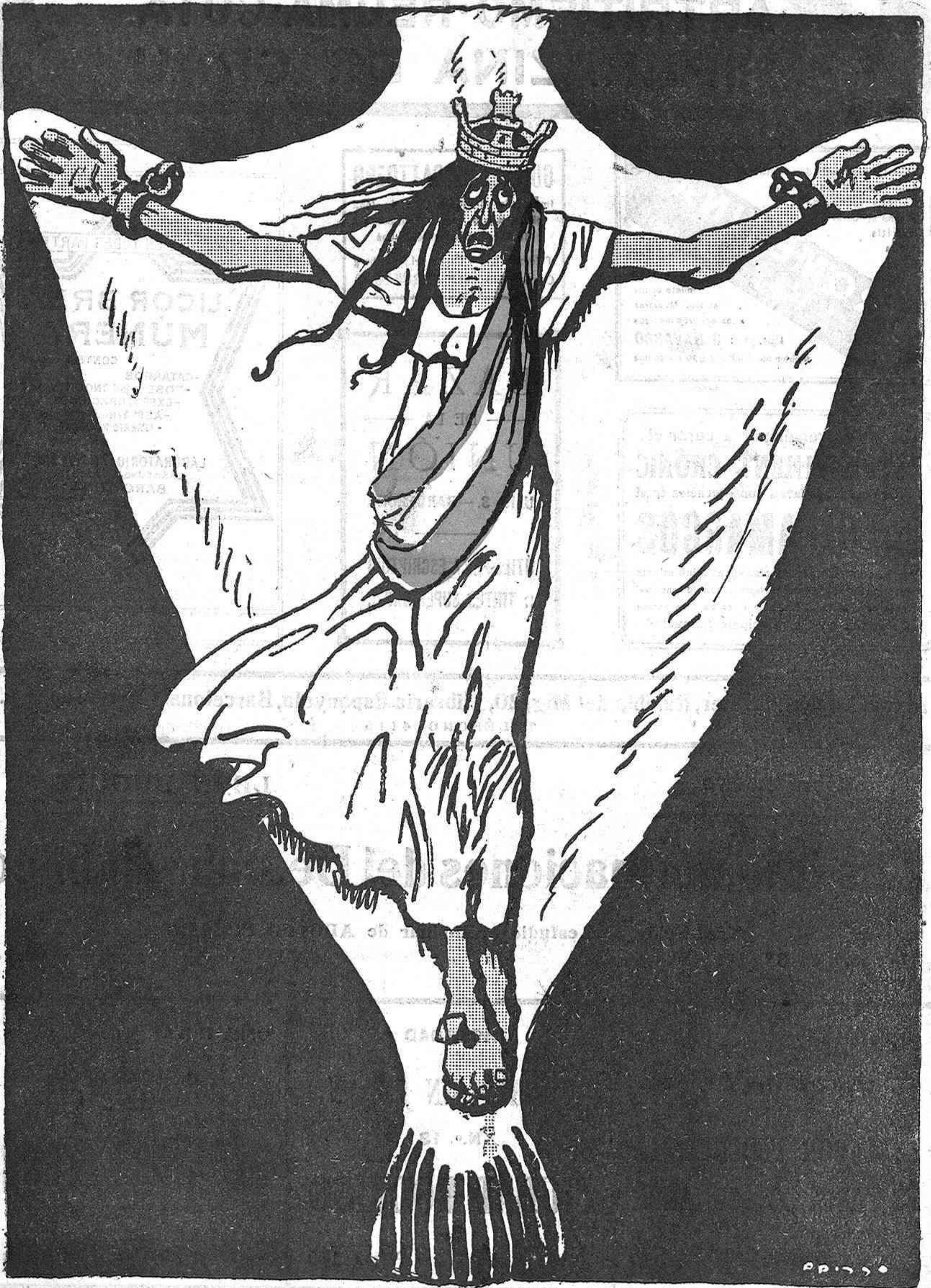
OBRA NOVA

J. DE JESPUS

DEL VIURE ALEGRE

Pesetes 2

NOTA.- Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

AL·LEGORÍES QUARESMALS

El Dejuni